

vy rozvytku [Ensuring the quality of higher education: problems and prospects for development]. Materialy III Mizhnarodnoi naukovo-metodychnoi konferentsii; 2020 Feb 27–28; Odessa, Ukraine. Odessa: Center for Modern Educational Technologies of ONEU; 2020. p. 231-232. (In Ukrainian)

21. Nikitina NA, Kalashnikova KA. The role of innovative technologies in the formation of a competent specialist. Zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity: problemy ta perspektyvy rozvytku [Ensuring the quality of higher education: problems and prospects for development]. Materialy I mizhnarodnoi naukovo-metodychnoi konferentsii; 2018 Feb 8–9; Odesa, Ukraine. Odesa: Center for Modern Educational Technologies of ONEU; 2018. p. 200-201. (In Russian)

22. Krut OS, Pidkova VYa, Pashenko IV, Solyanyk OV. Features of teaching propaedeutic pediatrics to foreign students in quarantine. Aktualni pytannya vyshchoi medychnoyi (farmatsevychnoyi) osvity: vyklyky sogođennya ta perspektyvy yix vyrishennya (Current issues of higher medical (pharmaceutical) education: current chal-

lenges and prospects for their solution). Materials of the XVIII All-Ukrainian online scientific-practical conferences with the help of microsoft teams; 2021 May 20-21; Ternopil, Ukraine. Ternopil: TNMU; 2021. p. 283-285. (In Ukrainian)

23. Andriychuk VM, Striy VV, Logvinenko VA, Antonyuk TV. Features of the organization of the educational process for Indian students at Vinnytsia National Medical University named after. N. I. Pirogov. Aktualni problemy suchasnoyi vyshchoyi medychnoyi osvity: Nacionalnyy dosvid ta svitovyy vymir (Current issues of modern higher medical education: National experience and the world dimension). Abstracts of reports of educational and methodical conference; 2019 Feb 07; Vinnytsia, Ukraine. Vinnytsia; 2019. p. 8-9. (In Ukrainian)

24. Shkolnikova TYu, Pryhodko SO, Shkolnikov VS. Distance education: experience of using Microsoft teams and Google meet platforms in the process of teaching students during quarantine. Aktualni pytannya vyshchoyi medychnoyi (farmatsevychnoyi) osvity: vyklyky syogodennya ta perspektyvy yix

vyrishennya (Current issues of higher medical (pharmaceutical) education: current challenges and prospects for their solution). Materials of the XVIII All-Ukrainian online scientific-practical conferences with the help of microsoft teams; 2021 May 20-21; Ternopil, Ukraine. Ternopil: TNMU; 2021. p. 511-515. (In Ukrainian)

25. Editorial. Teaching and learning in English in parallel-language and ELF settings: debates, concerns and realities of higher education. *Iberica*. 2011;21:5-12.

26. Kalashnikova K. First steps to science. *Puls*. 2011;(4).

27. Riahi S, Riahi A. The Pedagogy of Higher Education: How to Evaluate the Quality of Training in Morocco to Improve it. *Inter. Journal of Engineering Pedagogy*. 2018; 8 (1): 92-108. DOI: <https://doi.org/10.3991/ijep.v8i1.7984>

Надійшла до редакції
27.01.2022 р.

Прийнята до друку 10.02.2022 р.

Електронна адреса
для листування
nikitinanadoc@gmail.com

УДК [378.14.015.62+371.212.51]:[371.32+616.31]

DOI 10.54229/2226-2008-2021-6-13

О. В. Деньга, М. Ф. Коновалов, В. В. Гороховський,
І. Й. Тарасенко, О. В. Скоркіна, С. В. Шпак

ДОСВІД УЧАСТІ КАФЕДРИ СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ПІДГОТОВЦІ ТА ПРОВЕДЕННІ ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ У СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ФАКУЛЬТЕТІВ

Одеський національний медичний університет МОЗ України, Одеса, Україна

УДК [378.14.015.62+371.212.51]:[371.32+616.31]

DOI 10.54229/2226-2008-2021-6-13

О. В. Деньга, М. Ф. Коновалов, В. В. Гороховський, І. Й. Тарасенко, О. В. Скоркіна, С. В. Шпак
ДОСВІД УЧАСТІ КАФЕДРИ СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ПІДГОТОВЦІ ТА ПРОВЕДЕННІ ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ У СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ФАКУЛЬТЕТІВ

Одеський національний медичний університет МОЗ України, Одеса, Україна

Підготовка лікарів-стоматологів на сучасному європейському рівні є однією з передумов зниження основних стоматологічних захворювань у населення України. Саме стоматологія є однією з важливих складових розвитку та удосконалення первинної медико-санітарної допомоги насе-

© О. В. Деньга, М. Ф. Коновалов, В. В. Гороховський та ін., 2021

ленню нашої держави. Тому метою даної роботи був аналіз досвіду кафедри стоматології дитячого віку Одеського національного медичного університету з підготовки та проведення ОСКІ-2 та шляхи його удосконалення у студентів стоматологічного та міжнародного факультетів. У результаті цієї роботи було встановлено таке: об'єктивний структурований клінічний іспит дає змогу максимально об'єктивно оцінити знання, вміння та практичні навички студентів; під час складання ОСКІ студенти стоматологічного та міжнародного факультетів продемонстрували достатньо високий рівень засвоєних протягом періоду навчання практичних навичок і вмінь з дитячої стоматології; з метою поліпшення якості підготовки молодих спеціалістів необхідно постійно проводити тренінги студентів.

Ключові слова: стоматологія, викладання, студенти, державний іспит.

UDC [378.14.015.62+371.212.51]:[371.32+616.31]

DOI 10.54229/2226-2008-2021-6-13

**O. V. Denga, M. F. Konovalov, V. V. Gorohovskyy, I. Y. Tarasenko, O. V. Skorkina, S. V. Shpak
EXPERIENCE OF PARTICIPATION OF THE DEPARTMENT OF PEDIATRIC DENTISTRY OF
ODESA NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY IN THE PREPARATION AND CONDUCT OF THE OBJECTIVE
STRUCTURED CLINICAL EXAMINATION (OSCE-2) FOR STUDENTS OF DENTAL AND
INTERNATIONAL FACULTIES**

Odesa National Medical University MH of Ukraine, Odesa, Ukraine

The training of dentists at the modern European level is one of the important prerequisites for reducing the main dental diseases in the population of Ukraine. Dentistry is one of the important components in the direction of development and improvement of primary health care for the population of our country. Therefore, the purpose of this work was to analyze the experience of the Department of Pediatric Dentistry of the Odesa National Medical University in the preparation, conduct and ways of improving OSCE-2 among students of dental and international faculties. During the fall semester, the department prepared methodological support for OSCE, namely passports of two stations, tasks, algorithms and checklists. All tasks were adapted to the technical capabilities of the clinical base of the department. OSCE was carried out for 3 days. The students of the academic groups were divided into examination groups of 10 people each. During the exam there was a constant video and audio recording of students' answers. The assessment of the student was based on a checklist. A certain number of points was assigned to each point of the algorithm, depending on the complexity. The specific weight (number of points) of each item could be different depending on the number of items and the complexity of the implementation of a particular item. As a result of this work, the following was established: an objective structured clinical examination allows the most objective assessment of the knowledge, skills and practical skills of students; during the examination of the OSCE, the students of the dental and international faculties demonstrated a fairly high level of practical skills and abilities in pediatric dentistry acquired during the training period; in order to improve the quality of training of young specialists, it is necessary to constantly conduct trainings for students.

Key words: dentistry, teaching, students, state exam.

Вступ

Підготовка лікарів-стоматологів на сучасному європейському рівні є однією з передумов зниження основних стоматологічних захворювань у населення України. Саме стоматологія є однією з важливих складових у розвитку й удосконалення первинної медико-санітарної допомоги населенню нашої держави [1, 2].

Основний акцент у підготовці лікарів-стоматологів за умов реформування галузі охорони здоров'я України спрямований на удосконалення оволодіння студентами вищих навчальних медичних закладів практичними навичками та розвиток їхнього клінічного мислення. Це

потребує системних змін як у теоретичній, так і практичній підготовці лікарів-стоматологів [3–5]. Цій меті підпорядковане введення нового виду державної випускної атестації студентів стоматологічного та міжнародного факультетів — об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСКІ, OSCE — Objective Structured Clinical Examination). Як сучасний вид оцінки результатів навчання ОСКІ використовується у вищій медичній освіті, при проведенні якого студенту пропонують різні клінічні ситуації (клінічні кейси) та практичні завдання, спостерігають за його діями, аналізують їх, водночас максимально об'єктивно оцінюють його знання та вміння,

практичні навички (як при роботі зі стимуляторами, так і з реальними пацієнтами) [6, 7].

Мета дослідження — аналіз досвіду кафедри стоматології дитячого віку Одеського національного медичного університету з підготовки та проведення ОСКІ-2 та шляхи його удосконалення у студентів стоматологічного та міжнародного факультетів.

Матеріали та методи дослідження

Професорсько-викладацьким складом кафедри стоматології дитячого віку за час підготовки до складання студентами ОСКІ проведена значна робота щодо наближення змісту та технології навчання сту-

дентів до сучасних вимог, необхідних для успішного складання іспиту. Ця робота проводилася з таких напрямів: удосконалення освітньої програми та навчальних планів; оновлення методичних розробок кафедри; використання нових інформаційних технологій; впровадження сучасних онлайн-технологій для проведення консультацій та занять; оновлення матеріально-технічної бази кафедри; документальне обґрунтування та створення двох станцій іспиту — «Профілактика стоматологічних захворювань» і «Дитяча терапевтична стоматологія»; складання практично орієнтованих ситуаційних завдань. У реалізації кожного з вищевказаних напрямів брали участь усі співробітники кафедри.

На початку 2020/2021 навчального року кафедра стоматології дитячого віку сформувала на сайті ОНМедУ перелік компетентностей, практичних навичок, маніпуляцій, які були винесені на випускні атестацію з профілактики стоматологічних захворювань і дитячої терапевтичної стоматології з алгоритмами їх виконання українською, російською і англійською мовами. Алгоритми виконання завдань кафедра розробила на підставі чинних національних або міжнародних стандартів надання медичної допомоги.

На підставі алгоритмів розроблено 10 стандартизованих чек-листів. Протягом осіннього

семестру кафедра підготувала методичне забезпечення ОСКІ, а саме: паспорти двох станцій («Профілактика стоматологічних захворювань» та «Дитяча терапевтична стоматологія»), завдання у кількості 10, алгоритми та чек-листи. Усі завдання були адаптовані до технічних можливостей клінічної бази кафедри. Кожний співробітник кафедри, задіяний у підготовці та проведенні ОСКІ, був зобов'язаний не розголошувати зміст екзаменаційних завдань.

Проводили ОСКІ протягом 3 діб на базі відділення дитячого стоматологічного здоров'я та стоматологічного відділення № 2 Багатопрофільного медичного центру ОНМедУ. Вітчизняні студенти стоматологічного факультету склали іспит 8.06.2021 р. (1–3 академічні групи) та 9.06.2021 р. (3, 4 академічні групи). Студенти міжнародного факультету склали іспит 7.06.2021 р. Студентів академічних груп було поділено на екзаменаційні групи, що налічували по 10 осіб. Під час іспиту проводилася постійна відео- та аудіофіксація відповідей студентів.

Оцінювали студента за чек-листом. Кожному пункту алгоритму, залежно від складності, присвоювалася певна кількість балів. Питома вага (кількість балів) кожного пункту могла бути різною залежно від кількості пунктів та складності виконання конкретного пункту.

Результати дослідження та їх обговорення

Зі стоматології дитячого віку на «відмінно» іспит склали 8 вітчизняних студентів, що становить 8,2 %. Порівняно з минулим роком, цей відсоток зменшився на 1,8 %. Серед англомовних іноземних громадян іспит на «відмінно» склали 4 (11,8 %) студенти.

Порівняно з попереднім роком, відсоткове співвідношення оцінок «добре» у вітчизняних студентів збільшилося на 25,1 %, а оцінок «задовільно» зменшилося на 23,3 %. В іноземних російськомовних студентів відсоткове співвідношення оцінок «добре» зменшилося на 1 %, а оцінок «задовільно» зменшилося на 4,5 %.

Середній бал з дитячої стоматології у вітчизняних студентів у 2021 р. збільшився й дорівнював 4,0 бали проти 3,6 бала торік. Іноземні російськомовні студенти у 2021 р. мають середній бал 3,7, що вище за результат 2020 р. на 0,3 бала. Англомовні студенти у 2020 р. мають середній бал 4,1, що вище результату 2020 р. на 0,4 бала (табл. 1).

Студенти-випускники під час складання ОСКІ-2 у переважній більшості продемонстрували знання алгоритмів спілкування з дітьми — стоматологічними хворими, їхнього обстеження та методів діагностики, змогли правильно встановити імовірний нозологічний або синдромний попередній

Таблиця 1

Підсумки складання студентами ОСКІ зі стоматології дитячого віку

Кількість студентів, які складали іспит	Результати іспиту, абс. (%)				Середній бал ОСКІ
	«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»	
Вітчизняні, n=98	8 (8,2)	66 (67,3)	24 (24,5)	—	4,0
Іноземні, n=18	1 (5,5)	7 (39)	10 (55,5)	—	3,7
Іноземні англомовні, n=34	4 (11,8)	22 (64,7)	8 (23,5)	—	4,1

клінічний діагноз, скласти план раціонального лікування стоматологічного захворювання. Також переважна більшість студентів на достатньо високому рівні володіє методиками додаткових методів дослідження, що широко застосовуються в дитячій стоматології та ортодонтії (вивчення контрольних діагностичних моделей щелеп і функцій зубощелепної ділянки, інтерпретації променевої діагностики черепа, зубощелепної ділянки, скронево-нижньощелепного суглоба). Рівень володіння студентами стоматологічними маніпуляціями, що передбачені ОСКІ-2, відповідає вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики лікаря-стоматолога.

Висновки

1. Об'єктивний структурований клінічний іспит дає змогу максимально об'єктивно оцінити знання, вміння та практичні навички студентів.

2. Під час складання ОСКІ студенти стоматологічного та міжнародного факультетів продемонстрували достатньо високий рівень засвоєних протягом періоду навчання практичних навичок і вмінь з дитячої стоматології.

3. З метою поліпшення якості підготовки молодих спеціалістів необхідно постійно проводити тренінги студентів.

Автори декларують відсутність конфлікту інтересів.

Ключові слова: стоматологія, викладання, студенти, державний іспит.

ЛІТЕРАТУРА

1. Підготовка лікарів-стоматологів з позицій освітнього простору XXI сторіччя / Кайдашев І. П. та ін. *Проблеми екології і медицини*. 2015. № 19 (5/6). С. 22–23.

2. Чопчик В. Д., Канюра О. А. Соціологічна оцінка організації професійної підготовки інтернів-стомато-

логів. *Вісник морської медицини*. 2019. № 4 (85). С. 12–18. DOI: 10.5281/zenodo.3605568

3. Дівнич Т. Я. Новітні технології навчання у підготовці майбутніх лікарів-стоматологів. *Вісник проблем біології і медицини*. 2014. № 2 (4). С. 39–43.

4. Волосовець Т. М., Булах І. Є., Мруга М. Р. Ліцензійні інтегровані іспити як невід'ємна складова оцінки компетентності лікаря-стоматолога на післядипломному етапі. *Мир медицини і біології*. 2014. № 10 (44). С. 214–219.

5. Назарян Р. С., Хмиз Т. Г., Кузина В. В. Теоретичні засади процесу формування комунікативної компетентності студентів-медиків. Актуальні проблеми сучасної медицини. *Вісник української медичної стоматологічної академії*. 2017. № 17 (60). С. 303–311.

6. ОНМедУ. Положення про порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСКІ-2) у студентів стоматологічного та міжнародного факультетів в Одеському національному медичному університеті. Положення. Вересень 2021. URL: <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennja-pro-OSKI-2-Stomat-25.02.21-nov.pdf>

7. ОНМедУ. Інструкція про порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСКІ-2) на стоматологічному факультеті в Одеському національному медичному університеті. Інструкція. Вересень 2021. URL: https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Instrukcija-studentam_-OSKI-Stomatologija-2021.pdf

REFERENCES

1. Kaydashev IP, Rasin MS, Selikhova LG, Borzikh OA, Digtyar NI, Gerasimenko ND, Nevoit GV. Training of dentists from the standpoint of the educational space of the XXI century. *Problemy ekologii i meditsiny*. 2015;19(5/6):22-23. (In Ukrainian)

2. Chopchik VD, Kanyura OA. Sociological assessment of the organization of professional training of intern-dentists. *Visnyk morskoy meditsiny*. 2019;4(85):12-18. DOI: 10.5281/zenodo.3605568 (In Ukrainian)

3. Divnych TYa. The latest learning technologies in the training of future dentists. *Visnyk problem biolohiyi i meditsiny*. 2014;2(4):39-43. (In Ukrainian)

4. Volosovets TM, Bulakh IE, Mru-ga MR. Licensed integrated exams as

an integral part of the assessment of the competence of a dentist at the post-graduate stage. *Mir meditsyny i biolohii*. 2014;10(44):214-219. (In Ukrainian)

5. Nazaryan RS, Khmyz TG, Kuzina VV. Theoretical principles of the process of formation of communicative competence of medical students. *Aktualni problemy suchasnoyi meditsiny: Visnyk ukrajynskoyi medychnoyi stomatologichnoy akademii*. 2017;17(60):303-311. (In Ukrainian)

6. ONMedU. Regulation on the procedure for conducting an objective structured clinical examination (OSKE-2) for students of dental and international faculties at the Odesa National Medical University. Regulations. September 2021. URL: <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennja-pro-OSKI-2-Stomat-25.02.21-nov.pdf> (In Ukrainian)

7. ONMedU. Instruction on the procedure for conducting an objective structured clinical examination (OSCE-2) at the Faculty of Dentistry at Odesa National Medical University. Instruction. September 2021. URL: https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Instrukcija-studentam_-OSKI-Stomatologija-2021.Pdf (In Ukrainian)

Надійшла до редакції
30.11.2021 р.

Прийнята до друку 14.12.2021 р.

Електронна адреса
для листування
denga@optima.com.ua

